

Objavljenega pregleda, kaj ta herbarij vsebuje, žal še nimamo (za razliko od Zirnichovega herbarija, katerega seznam so v Trstu objavili že leta 1986). Pred leti sta ga pregledali Darinka Soban in Nada Praprotnik, sodobni čas pa tovrstnemu delu žal ni naklonjen. Vsekakor knjižica Irene Breščak o duhovniku Alojziju Filipiču primerno predstavi njegovo botanično delovanje in je prijetno branje tudi za tiste, ki jih morda primorska polpretekla zgodovina in verska tematika ne zanima.

IGOR DAKSKOBLER

V zapozneli spomin botaničarki in profesorici Meti (Metki) Planina, rojeni Benedičič (1932 - 2006)

Nisem je osebno poznal, samo enkrat sva govorila po telefonu, a njeno mladostno botanično delovanje se mi zdi vredno spomina. Letos poleti sem slučajno izvedel, da je že več let pokojna, dobil stik z njenim možem Tomažem Planino in ga prosil za nekaj osnovnih podatkov o njenem življenju in delu.

Rojena je bila v Ljubljani, 30. avgusta 1932, v družini železničarskega uradnika. Poročila se je leta 1958 in z možem Tomažem sta se jima rodila hči Polonca (r. 1961) in sin Aleš (r. 1966). Šolala se je v Ljubljani in takoj po diplomi pri prof. Jovanu Hadžiju in prof. Ernestu Mayerju nastopila službo v Sodražici (1957-1958). Od leta 1959 in do upokojitve je poučevala predmetni pouk biologije in kemije na osnovni šoli Franca Rozmana - Staneta v Šentvidu nad Ljubljano. Umrla je v Ljubljani, 26. 1. 2006, za razlitjem slepiča.

Bralcem Hladnikije bi rad kratko osvetlil dve njeni temeljiti študiji, ki imata svojo težo in veljavo še zdaj. Najprej je to njena diplomska naloga, ki jo je dokončala leta 1957 pod mentorstvom prof. Ernesta Mayerja: Morfološke, horološke in ekološke razmere endemične vrste *Moehringia villosa* (Wulf.) Fenzl. Pri njeni izdelavi je temeljito pregledala Baško dolino (grapo) in hribe nad njo, poiskala in popisala že znana in našla dve novi nahajališči te redke klinčnice (Vrh Bače in Pisano čelo nad Koritnico). Natančno je opisala rastišča in vrstno sestavo na teh nahajališčih. Posvetila se je tudi morfološkim značilnostim kratkodlakave popkorese in razlikam v njeni dlakavosti. Ugotovila je, da je velikost in razrast te popkorese v marsičem odvisna od ekoloških razmer (sonca in sence, vlage in suše). Nasprotno pa ekološke razmere (tudi različna geološka podlaga) po njenih spoznanjih ne vplivajo na dlakavost rastline. Najpogosteje je opazila zmerno dlakave rastline, redkeje gosto dlakave ali popolnoma gole. Kot je zapisala v svojih zaključkih, je variacijska širina vrste *Moehringia villosa* precej široka in sega od ekstremne dlakave (f. *villosa*) do popolnoma gole oblike (f. *glabrescens* Frey.). Rang forme je torej za te morfološke razlike povsem ustrezen in je dvig forme na rang podvrste *Moehringia villosa* (Wulfen) Fenzl. subsp. *glabrescens*, kar je storil graški botanik Walter Starmühler (zdaj Walter Rottensteiner) leta 2007, najbrž neutemeljen. Metka Benedičič je svoja spoznanja iz diplomske naloge strnila v kratkem članku v reviji Proteus (1966: Redka cvetnica naših gor), takrat že s priimkom Meta Planina. Leta 1960 je v

Ljubljani nastal njen 44 strani obsegajoči tipkopi Floristična opazovanja v okolici Sodražice s podnaslovom Domača naloga za strokovni izpit za naziv profesorja srednje šole (kopijo mi je poslal mag. Pavle Košir, gozdar iz Sodražice, za kar se mu najlepše zahvaljujem). Dva meseca po diplomi je bila marca 1957 nameščena na nižjo gimnazijo v Sodražici. V dvoletnem bivanju v tem kraju je dokaj načrtno, tudi ob spodbudi in nasvetih prof. Mayerja, raziskovala tukajšnje rastlinstvo in o njem zbrala zanimivo, še zdaj upoštevanja vredno gradivo. V svoji strokovni nalogi je opisala rastlinstvo doline Bistrice (Na Logeh – zamočvirjeni travniki ob Bistrici, kjer je našla številne vlagoljubne rastline, med njimi tudi vrste *Batrachium circinatus* = *Ranunculus circinatus*), *Menyanthes trifoliata* in *Eriophorum angustifolium*, okolico jame Tentera, sotesko Kadice), Slemenca – gričevnatega sveta z osrednjim slemenom severno od Sodražice (tam posebej travnike in posebej gozdove) in Veliko goro (njen severni del je Travná gora). Pri tej gori posebej opisuje rastlinstvo senožeti, gozda na planoti (kjer so takrat še oglarili), rastlinstvo Belih sten, vzpetine Trava in gozdove na osojnih pobočjih Travné gore. V njih je v skalovju pod Pšeničevim vrhom našla novo nahajališče kranjskega jegliča (*Primula carniolica*). To je za zdaj njegovo najbolj jugovzhodno znano nahajališče, ki je potrjeno tudi v novejšem času. Fleischmannov podatek iz leta 1844 o nahajališču pri Ribnici nima novjših potrditev. Posebno poglavje je namenila glacialnim reliktom v okolici Sodražice, torej bolj ali manj alpsko razširjenim vrstam, ki jih je našla predvsem v soteski Kadice, v Osojni steni v Travní gori in v Belih stenah. V Kadicach tako omenja kranjski jeglič, lepi jeglič (*Primula auricula*), dlakavi sleč (*Rhododendron hirsutum*) in lanolistno zvončico (*Campanula carnica*), ki je v južnem delu Slovenije zelo redka, in še nekatere druge vrste. V Veliki Beli steni pa je med drugim opazila vrste *Campanula carnica*, *Potentilla caulescens*, *Rhamnus pumila* in *Hieracium villosum*. V zadnjem delu naloge je opis ekskurzije v Kadice, kot si ga je zamislila za 8. razred osnovne šole, in v katerem želi predstaviti čim več bioloških vsebin. V tej strokovni nalogi je precej florističnih navedb, ki jih morda tudi naše podatkovne baze še ne vsebujejo, in dragocen vpogled v rastlinstvo nekega območja izpred več kot petdeset let. Z diplomsko in strokovno nalogo se je Meta Planina v slovensko botanično zgodovino vpisala tudi kot pomembna raziskovalka dveh znamenitih endemitov, kratkodlakave popkorese in kranjskega jegliča. Čeprav pozneje zaradi različnih okoliščin (tudi resnih težav z vidom) botanično ni mogla biti več tako dejavna, zasluži za svoje temeljito mladostno raziskovalno delo naše iskreno priznanje in spoštljiv spomin.

IGOR DAKSKOBLER

Botanična literatura malo drugače: ko se lepota gorskega cvetja prelije v sonete

Mihorič, A.: *Preprosto roža: zbirka sonetov in fotografij. Samozaložba, Dob, 2010. 107 str.*

Ko sem se, že mnogo let nazaj, spopadala s spoznavanjem in poimenovanjem našega cvetja, sem naletela na Alenko Mihorič. Ob brskanju za podatki na medmrežju sem bila kaj hitro usmerjena na njeno spletno stran o rastlinah Kamniškega vrha, na njene imenitne